یادداشت

تجربه زیسته از «ام‌اس»

چی بخوریم؟

مریم پیمان

● یک ظرف پر از آجیل شور. چه شود! خانه هرکدام از خاله‌ها و دایی‌ها و عمه‌ها به علاوه دوستان و آشنایان خانوادگی چند دانه بخورم، به جای یک روز غذا، کافی است. حالا این بین هم میوه و شکلاتی پیش بیاید که طعم دهانم را عوض کند، خوب است. همه اصرار می‌کنند. «بخور تا جان بگیری، با این همه دارو که می‌خوری ضعیف شدی». یک بار نشد این خاله‌ها و عمه‌ها به من بگویند که چاق شدی. تنها چیزی که راضی‌شان می‌کرد، پُفِ کورتون بود. آن هم بعد از اینکه فهمیدن الکی است و بعد از کورتون‌تراپی دوباره از بین می‌رود و مریم ۳۸ کیلویی آرزوی وزن ۴۰ را به گور می‌برد، بی‌خیال شدند و باز اصرار از آنها که بخور و انکار از من که به خدا اشتها ندارم. اما می‌دانی یک رؤیا داشتم از بچگی که یک ظرف بزرگ چندکیلویی فقط بادام هندی شور باشد و من «بتوانم» کامل آن ظرف را بخورم و بعدش هم هیچ مشکلی پیش نیاید. اما نمی‌شود. چند دانه بادام هندی شور نه‌تنها سیرم می‌کند بلکه نمکِ آن، چشم‌هایم را تار می‌کند. از آن بدتر مشکلات گوارشی بعد از خوردن همان چند بادام است که به طوری رسمی آدم را مجبور می‌کند به نوشتن نامه «غلط کردم» به خدا و ایمان آدم را چند برابر می‌کند که اگر خدایی نبود، چه بلایی سرم می‌آمد. یک روز رؤیایی در عید می‌توانست با یک کله‌پاچه شروع شود یا یک حلیم پرروغن. بعد یک دیزی سنگی برای ناهار با ترشی و ان‌شاءلله شام هم که دیگر دربند یا درکه یک کباب خوب، یک ظرف ترشیجات مثل آلو جنگلی با رنگ‌های کارخانه‌ای و بعد آش رشته. تازه این بین هم خامه شکلاتی و چای و قهوه و از همه مهم‌تر کیک شکلاتی! تصور کن! حتی تصورش هم لذت را در آدم زنده می‌کند. گشت‌وگذار و بخوربخور. بله! می‌دانم. الان می‌گویید یک آدم سالم هم این غذاها را بخورد می‌میرد. من که نگفتم بخورید؛ گفتم تصور کنید. «هیچ وقت تخیلتان را محدود نکنید. از آدم هر کاری بگویید برمی‌آید». هر کدام از اینها منهای کیک شکلاتی - که اصلا حق شوخی‌کردن با آن را ندارید- در وعده‌های غذاییِ من مساوی است با سیرشدن و بیشتر از چندلقمه‌خوردن برابر است با مشکلات جدی تهوع و سختی دردآور در دفع. علت آن هم روشن است؛ من میوه دوست دارم اما کم می‌خورم و چربی و ترشی یعنی کلا گروه سردی‌ها برای من و ام‌اس خوب نیست. باید گرمی خورد؛ مثل بادام و خرما. ماهی، روغن سویا، روغن آفتابگردان، مارگارین، کره و میوه‌های خشک هم دکترها می‌گویند خوب است اما باید از شیرینی زیاد پرهیز کرد. از آزمایش خون هر شش ماه یک بار مشخص است که چربی و قند در چه وضعیتی است و لازم است برای هر فرد رژیم خاصی در نظر گرفت. بعضی‌ها از چاقی زیادی رنج می‌برند و بعضی‌ها از وزن کم. هرکس یک نسخه ویژه دارد. اما ویتامین‌ها، سبزیجات تازه و ماهی از اصول مشترک تغذیه ام‌اسی‌هاست. آب زیاد، لبنیات، حذف قهوه و چای زیاد و هر چیزی که فکر کنید در یک رژیم سالم غذایی باید وجود داشته باشد، باید رعایت شود.

تصور این همه دقت در خوردن، آدم را از خوردن پشیمان می‌کند. اما با مراقبت در خوردن، تجربه نشان داده است که چقدر راحت می‌شود علائم بیماری و عوارض داروها را کنترل کرد. اما خدایی امیدوارم مامانم این ستون را نخواند که از فردا من هر روز باید مارگارین و ماهی و... را بخورم.

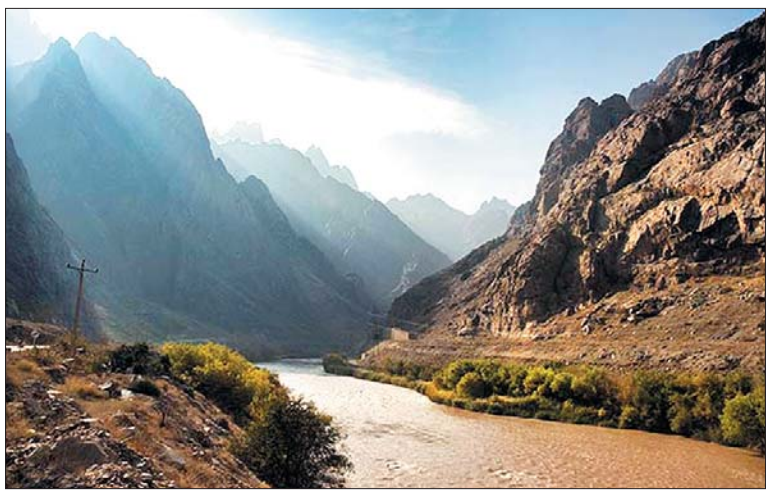

رودخانه‌ها و منابع آب فرامرزی و معاهدات بین‌المللی آنها

یک رود و چند کشور

تورج فتحی*

تعریف رودخانه مرزی بین‌المللی: نظریه بین‌المللی‌کردن رودخانه‌ها برای اولین‌بار ازسوی «گروسیوس و واتل» در قرن نوزدهم ارائه شد. قبل از آن کلیه رودخانه‌ها را داخلی و تحت حاکمیت سرزمین کشورهای کناره آنها می‌دانستند و در نتیجه هر کشوری فارغ از اینکه آب‌های واقع در قلمروش ممکن است سرمنشأ رودخانه یا منبع تغذیه حوضه آبریز واقع در کشور دیگری باشد، حق هرگونه بهره‌برداری و با هر میزان دلخواه از آن را داشت. این نظریه با عنوان «حاکمیت سرزمینی مطلق»، نخستین‌بار ازسوی «هارمون دادستان وقت ایالت متحده آمریکا» در سال ۱۸۹۵میلادی مطرح شد و چندین دهه اغلب دولت‌های جهان آن را قبول داشتند. بعدها در عهدنامه «صلح ورسای» (۱۹۱۹) واژه «رودهای بین‌المللی» برای نخستین‌بار جایگزین واژه «رودهای چند سرزمین» شد. به موجب این عهدنامه، رودخانه بین‌المللی، رودخانه‌ای است که بتوان در آن کشتی‌رانی کرد و بیش از یک کشور را به آب‌های آزاد مرتبط می‌کند. در ۲۰ آوریل ۱۹۲۱ در شهر بارسلون، کنفرانس مهمی برگزار شد (کنفرانس بارسلون). این کنفرانس که بنا به دعوت جامعه ملل و در چارچوب معاهده ورسای منعقد شد، نقش بزرگی در تدوین و گسترش رژیم حقوقی کشتی‌رانی رودها داشت. براساس همین نظام، هر رودی که با ضوابط و ویژگی‌های موجود در معاهده فوق مطابقت می‌کرد رود بین‌المللی نامیده و شامل مقررات معاهده می‌شد. معاهده بارسلون، به جای اصطلاح متعارف رود بین‌المللی، اصطلاح «آبراهه‌های قابل کشتی‌رانی حائز اهمیت بین‌المللی» را به‌کار برد. درهرحال رودخانه بین‌المللی، رودخانه‌ای است که از سرزمین بیش از یک کشور می‌گذرد یا رودخانه‌ای است که سرزمین دو کشور را از یکدیگر جدا می‌کند و حاکمیت دولت‌ها بر این رودها مشترک است.

از دیدگاه حقوق بین‌الملل، رودها به دو گروه عمده تقسیم می‌شوند: رودهای ملی و رودهای بین‌المللی. ۱. رودخانه‌های ملی: رودهایی که در داخل یک کشور جاری و در حکم قسمتی از قلمرو سرزمینی کشورها محسوب می‌شوند؛ مانند رودخانه سفیدرود در ایران و می‌سی‌سی‌پی در آمریکا. ۲. رودهای بین‌المللی: رودهایی که از داخل چند سرزمین عبور و دو یا چند کشور را از یکدیگر جدا می‌کنند، مانند دانوب و اروندرود و ارس. رودخانه‌های بین‌المللی نیز به نوبه خود به دو دسته تقسیم می‌شوند: ۱. رودخانه‌های مرزی که مرز بین دو کشور را تشکیل می‌دهند مانند اروندرود (ایران و عراق). ۲. رودخانه‌هایی که از خاک دو یا چند کشور عبور می‌کنند؛ برای مثال می‌توان از نیل و راین و ارس نام برد. رودخانه نیل از کشورهای سودان، مصر، اتیوپی، اوگاندا، کنیا، تانزانیا، زئیر، بروندی و رواندا می‌گذرد یا رودخانه دانوب که مرز مشترک بین کشورهای چک، اسلوونی، مجارستان، بلغارستان، رومانی، یوگسلاوی و رومانی را تشکیل می‌دهد یا می‌توان از رودخانه ارس نام برد که بین کشورهای ایران، ترکیه، ارمنستان و آذربایجان قرار دارد. در این گزارش به تمامی رودهایی که در قلمرو بیش از یک کشور قرار دارند، رودخانه یا آبراهه‌های فرامرزی اطلاق شده است.

شیوه‌های تعیین مرز در رودخانه‌های بین‌المللی: برای تعیین حد مرزی در رودهای بین‌المللی از چند روش فنی استفاده می‌شود. ۱. تعیین مرز در دو ساحل رودخانه و بهره‌برداری مشترک از آن: تعیین مرز در رودخانه‌های مشترک میان دو کشور، تعیین مرز در دوکرانه و استفاده مشترک از آب رودخانه است. در این وضعیت رودخانه تحت حاکمیت دو دولت قرار می‌گیرد و خطی مرزی در رودخانه وجود ندارد، اما خود رودخانه مرزی است که قلمرو مشترک طرفین به حساب می‌آید (مانند عهدنامه مپن (Meppen) میان هلند و پروس). ۲. انتخاب یکی از دو ساحل رودخانه به‌عنوان مرز: حاکمیت رودخانه با این روش به یک کشور منتقل شده و طرف دیگر هیچ کنترلی بر حاشیه آن ندارد؛ برای مثال از سال ۱۷۹۷ مرز بین فرانسه و گینه پرتغال رودخانه «وین‌سنت-پین‌زن» تعیین شده یا به موجب عهدنامه «آندرینوپل» میان روسیه و ترکیه آب‌های دانوب در اختیار روسیه قرار گرفته است. ۳. خط منصف: خط منصف خطی است که فاصله هر نقطه‌ای از آن تا نزدیک‌ترین نقاط دو ساحل به یک اندازه باشد؛ بنابراین خط منصف خطی است که رودخانه را به دو قسمت مساوی تقسیم و در ارتباط با سطح افقی آب است. از خط منصف بیشتر در دریاچه‌ها و رودخانه‌ها استفاده می‌شود که امکان کشتی‌رانی در آنها وجود ندارد؛ برای نمونه خط مرزی میان کانادا و آمریکا درباره دریاچه اری و رودخانه دیترویت را خط منصف مشخص کرده است. ۴. خط‌القعر یا تالوگ: در اکثر رودخانه‌ها معبری با عمق بیشتر وجود دارد که مطمئن‌ترین راه برای کشتی‌رانی است و کشتی‌بانان در مواقع عبور از رودخانه از همین معبر استفاده می‌کنند؛ برای مثال «تالوگ» اروندرود براساس معاهده ۱۹۷۵ الجزایر، مرز ایران و عراق است. ۵. پاره‌خط‌های مستقیم: ایجاد خط مرزی در رودخانه ازسوی خطوط مستقیم اختیاری و توافقی، به این روش اطلاق می‌شود؛ برای مثال رودخانه «سنت‌جان» بین ایالات متحده آمریکا و کانادا از طریق علامت‌گذاری‌های ارجاعی و مشخص در وسط یا در کنار رودخانه مرز دو کشور تعیین شده است. ۶. شیوه تعیین مرز از طریق خط تالوگ همراه با خط منصف دو مسیر کشتی‌رانی فرعی در مصب رودخانه: چنانچه کشتی‌رانی از منافع مسلط دولت‌ها باشد، خط تالوگ به عنوان مرز شناخته می‌شود، اما ممکن است در بخشی از رودخانه دو مسیر وجود داشته باشد (به‌ویژه در دهانه رودخانه) که در این حالت، درحالی‌که دولت‌ها مالک مسیرهای خود هستند، خط مرزی در میان دو کانال تعیین و تثبیت می‌شود، مانند مرز رودخانه «گوادیانا» بین پرتغال و اسپانیا (۱۸۹۵). ۷. تعیین مرز از طریق ترکیب روش‌های فوق: این روش می‌تواند از ترکیب چند نوع نظام تعیین مرزی ایجاد شود.

برخی قوانین مهم در بهره‌برداری از رودخانه‌های بین‌المللی: این قوانین به‌طورکلی به دو گروه تقسیم می‌شوند: بهره‌برداری برای کشتی‌رانی و غیرکشتی‌رانی که در ادامه توضیح خلاصه‌ای آورده می‌شود.

قوانین بهره‌برداری برای کشتی‌رانی: از قرن ۱۹ به بعد در اروپا رودهای قابل کشتی‌رانی مهم‌ترین چشم‌انداز آینده حمل‌ونقل جهانی شده و به همین علت قراردادها و موافقت‌نامه‌های زیادی بین کشورها برای کشتی‌رانی امضا شد، ازجمله قانون کنگره وین (۱۸۱۵)، کنوانسیون بارسلونا (۱۹۲۱) و کنوانسیون ژنو (۱۹۲۳) که در همه این قوانین نحوه و رژیم کشتی‌رانی، حقوق کشورهای حاشیه یا ساحل رودها درباره توسعه و بهره‌برداری مورد توجه قرار گرفته است. تا پیش از جنگ جهانی دوم کشتی‌رانی در رودخانه‌های بین‌المللی برای کشورهای اروپا آزاد بود اما پس از جنگ که کشورها به بلوک غرب و شرق تقسیم شدند، حق کشتی‌رانی در رود فقط برای کشورهای ساحلی مجاز شناخته شد.

بهره‌برداری برای غیرکشتی‌رانی: با گسترش بهره‌برداری غیرکشتی‌رانی از رودخانه‌ها، قوانین انحصاری کشتی‌رانی به‌تنهایی پاسخ‌گوی نیازهای جدید نبود. درنتیجه کشورها هر یک درصدد رسیدن به تفاهم قانونی برای بهره‌برداری‌های غیرکشتی‌رانی تلاش می‌کردند که به برخی از موارد مهم این‌گونه توافقات اشاره کوتاهی می‌شود. ۱. تدوین قطع‌نامه «مؤسسه حقوق بین‌المللی» (۱۹۶۱) در مورد استفاده از آبراهه‌های بین‌المللی در مقاصد غیرکشتی‌رانی، جزء نخستین توافقات بوده است. این قطع‌نامه بر چند اصل «استفاده بدون ضرروزیان از سرزمین»، «استفاده منطقی» از آبراهه بین‌المللی و نیز رعایت «انصاف» در صورت بروز اختلاف در نحوه بهره‌برداری از منابع مشترک تأکید می‌کند. ۲. مؤسسه قانون بین‌المللی[1]: توسعه حقوق بین‌الملل محیط‌زیست آبراهه‌های بین‌المللی در دهه ۱۹۷۰ توسط این مؤسسه دنبال شد. این مؤسسه با صدور قطع‌نامه‌ای (۱۹۷۹) با عنوان « آلودگی رودها و دریاچه‌ها و حقوق بین‌الملل» ضمن تأکید بر اصول حقوقی سابق، بر اصل «ممنوعیت واردکردن خسارت بر سرزمین دولت دیگر» تصریح کرد. ۳. انجمن قوانین بین‌المللی ILA: ازجمله مهم‌ترین وظایف این انجمن تهیه قوانین معروف «هلسینکی» است که در سال ۱۹۶۶ به اتمام رسید، همچنین تصویب کنوانسیون بین‌الملل استفاده غیرکشتی‌رانی از رودخانه‌ها (۱۹۷۷) و نیز قوانین برلین که در سال ۲۰۰۴ به تصویب رسید. این کنوانسیون در مورد نحوه بهره‌برداری از منابع آب سطحی و زیرزمینی مرتبط با رودخانه‌های فرامرزی بحث می‌کند. برای مثال اصل بهره‌برداری همسان و منطقی و مشارکت را بیان می‌کند و از کشورهای مشترک بهره‌بردار خواسته شده از آن بخش مرزی کشور خود طوری بهره‌برداری کنند که با برداشت دیگر کشورها از رودخانه «همسان و منطقی» باشد. همچنین کشورها باید در مشارکت، توسعه و حفاظت از رودخانه بین‌المللی به‌طور همسان و منطقی اقدام و مجموعه قواعد حفاظت و نگهداری اکوسیستم‌های بین‌المللی در راستای جلوگیری، کنترل و کاهش آلودگی رودخانه را اجرا کنند. ۴. قوانین برلین (۲۰۰۴): ILA همه مصوبات انجمن درباره بهره‌برداری از رودخانه‌ها و آب‌های فرامرزی مشترک بین دو یا چند کشور را در یک مجموعه به‌نام «مجموعه قوانین و مقررات مصوب انجمن در مورد رودخانه‌های بین‌المللی» (۱۹۹۹-۱۹۶۶) در اجلاس ۱۹۹۹ (ایتالیا) به تصویب نهایی رساند. این مجموعه قوانین درباره «تأسیس یک انجمن بین‌المللی منابع آب و رفع اختلافات و مناقشات» انتشار یافته است. ۵.کنوانسیون حقوق بهره‌برداری از آبراهه‌های بین‌المللی برای مقاصد غیرکشتی‌رانی (۱۹۹۷): مجمع عمومی سازمان‌ملل متحد کمیسیون حقوق بین‌الملل را مأمور تدوین حقوق استفاده‌های غیرکشتی‌رانی از دریاچه‌ها و آبراهه‌های بین‌المللی کرد. این کنوانسیون پس از سال‌ها تلاش و فعالیت سرانجام گزارش‌های خود را به مجمع اعلام داشت و مجمع در سال ۱۹۹۷ کنوانسیون مربوطه را با عنوان «کنوانسیون حقوق بهره‌برداری از آبراه‌های بین‌المللی برای مقاصد غیرکشتی‌رانی» به تصویب رساند. اصول حقوقی این کنوانسیون بر سه اصل: ۱. اصل بهره‌برداری و استفاده منطقی و منصفانه، ۲. اصل ممنوع‌بودن واردآوردن خسارت بر قلمرو سرزمینی، ۳. اصل همکاری بین‌المللی و اصول مشابه دیگر است. برای مثال در ماده ۵ این کنوانسیون چنین آمده: دولت‌های ساحلی، دریاچه‌ها و آبراهه‌های بین‌المللی باید از منافع واقع‌شده در قلمرو سرزمینی خود به‌گونه منطقی و منصفانه بهره‌برداری کنند. یا در ماده ۲۱ هرگونه تغییرات خسارت‌آور به ترکیب یا کیفیت آب که ناشی از فعالیت‌های انسانی باشد، دولت‌ها موظف‌اند از پدیدآوردن هرگونه آلودگی خودداری کنند. درحال‌حاضر ۳۵ کشور این کنوانسیون را امضا کرده‌اند که ایران و سایر کشورهای همسایه ما در این فهرست قرار ندارند.

جمع‌بندی: براساس آمارهای سازمان‌ملل متحد، بیش از نیمی از مساحت دنیا در محدوده حوضه‌های آبریز مشترک قرار دارد که در قلمرو سرزمینی دو یا چند کشور واقع شده‌اند. بیش از ۲۴۵ حوضه آبریز در دنیا بین دو یا چند کشور مشترک بوده و تقریبا ۴۰ درصد جمعیت دنیا و ۵۰ درصد مساحت آن در محدوده این حوضه‌های آبریز مشترک قرار گرفته‌اند. ۸۰ کشور دارای رودخانه‌های مشترک با همسایگان خود هستند و بهره‌برداری در چنین حوضه‌هایی می‌تواند بسیار اختلاف‌برانگیز باشد و این اختلافات می‌تواند از عوامل بالقوه تهدیدکننده صلح بین‌المللی باشد. بیش از ۱۵۰ رودخانه بزرگ از خاک چند کشور عبور می‌کند و بیش از نیمی از مناطق مسکونی جهان از آب این رودخانه‌ها برخوردار می‌شوند. با افزایش جمعیت و نزدیک‌شدن مقدار تقاضا به مرز نهایی منابع آب موجود (یا تجدیدشونده)، تعرضات به حدود بستر و حریم رودخانه‌های مشترک افزایش یافته و باعث رقابت میان کشورها در بهره‌برداری از آب‌ها و بروز چالش‌های حقوقی و سیاسی بین‌المللی در این زمینه شده است. بررسی فراوانی تعداد معاهدات بین کشورها مؤید آن است که بیش از ۳۰۰ معاهده برای حل مسائل مربوط به آب مشترک، بین کشورهای مختلف جهان منعقد شده است و در بیش از دوهزار معاهده بین‌المللی، الزامات مربوط به منابع آب نیز در کنار مسائل دیگر مورد توجه قرار گرفته است. امروزه رودهای بین‌المللی، به غیر از استفاده‌های سنتی، تعیین خط مرزی و استفاده استراتژیک، صید ماهی و...، به طرق گوناگون در کشاورزی، صنعت و کشتی‌رانی مورد استفاده قرار می‌گیرند که با پیشرفت تکنولوژی نیز هر روز بیش از پیش بر تنوع بهره‌برداری از آنها افزوده می‌شود. بنابراین بهره‌برداری از آب‌های فرامرزی خصوصا در نواحی خاورمیانه، موضوعی است که در صورت عدم توجه کافی و دقت‌های لازم به آن، می‌تواند به یکی از چالش‌های بزرگ تبدیل شود.

چگونگی تقسیم آب‌های مشترک و حفاظت زیست‌محیطی از آنها و همچنین نظارت و کنترل کمی و کیفی آنها و نحوه اجرای پروژه‌های آبی در حوضه‌های آبریز مشترک و اداره آنها و چگونگی حل‌وفصل اختلافات ناشی از بهره‌برداری، از جمله چالش‌های مهم در این رابطه به شمار می‌آیند

ادامه در صفحه ۱۷

گزارش

رشد ۱۷درصدی ورود گردشگران به جزیره کیش در نوروز ۹۵

● جزیره کیش نوروز ۹۵ را درحالی پشت‌سر گذاشت که با برقراری دوهزارو هفت پرواز شاهد رشد ۱۷درصدی درآمار پروازها بود. از ۲۵ اسفند ۹۴ تا ۱۴ فروردین ۹۵، جزیره کیش از دو مسیر هوایی و دریایی میزبان ۲۲۷هزارو ۵۳ گردشگر بود. همچنین در این ایام ۱۸هزارو ۳۶۵ خودرو وارد جزیره کیش شدند. این درحالی بود که به علت شرایط نامساعد جوی سفرهای دریایی در چهار روز نخستین تعطیلات نوروز انجام نشد و بسیاری از خانواده‌هایی که با خودرو به بنادر چارک، لنگه و آفتاب مراجعه کرده بودند، موفق به سفر به کیش نشدند. برپایی بیش از چهارهزارو ۴۰۰ تخته چادر در دو بخش مجردی و خانوادگی به همراه امکانات رفاهی شامل حمام، سرویس‌های بهداشتی، عرضه اقلام خوراکی و استقرار تیم‌های هلال‌احمر و حراست ازجمله امکانات مهیاشده برای گردشگران نوروزی کیش بود. براساس آمارهای گرفته‌شده از ۱۵ اسفند۹۴ تا ۱۵ فروردین ۹۵ در مجموع یک‌میلیون‌و۲۱هزارو۵۰۰ نفر اقامت در کیش ثبت شده که با توجه به جمعیت ۲۷هزارنفری کیش، این جزیره هر شب میزبان ۵۱ هزار گردشگر بوده که این رقم تقریبا دوبرابر جمعیت کیش است. در مجموع نهادهای مختلف دولتی و خصوصی جزیره کیش در ۲۰ روز سفرهای نوروزی به یک‌میلیون نفر اقامت و خدمات ارائه کرده‌اند. آمارها نشان می‌دهد در ایام نوروز بیش از ۴۴هزارو ۷۱۳ نفر از امکانات پلاژهای ساحلی و استخرهای جزیره کیش بهره‌مند شده‌اند که در بخش آقایان ۱۷هزارو ۶۲۱ گردشگر و در بخش بانوان ۲۷هزارو ۹۲ نفر به این پلاژها و استخرها مراجعه کرده‌اند. آمار استفاده از پلاژها و استخرهای کیش در بخش آقایان رشد ۱۷درصدی و در بخش بانوان رشد ۲۰درصدی را در مقایسه با سال گذشته به دست آورده است. در بین مراکز گردشگری و تفریحی، کنسرت خنده در کشتی یونانی با ۸۰ هزار بازدیدکننده و مجموعه درخت سبز و شهر حریره با بیش از ۴۰ هزار بازدیدکننده بیشترین آمارهای گردشگران نوروزی را به خود اختصاص دادند و پس از آن پارک دلفین‌ها، کاریز، جنگ‌های شبانه، سافاری پارک، خانه بومیان و بولینگ مریم در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند. نمایش مهیج رمزوراز با حضور شعبده‌باز معروف ایرانی نیز با ۴۰ هزار بازدیدکننده در زمره پرمخاطب‌ترین‌های نوروز ۹۵ جزیره کیش بود. همچنین براساس اعلام جوامع بازاریان، کلوپ‌داران و شناورها و مراکز پذیرایی میزان رضایت‌مندی فعالان این بخش‌ها نیز بالای ۹۰ درصد بود که بیانگر افزایش کیفیت گردشگری در جزیره کیش است. جامعه هتل‌داران نیز در نخستین روزهای نوروز خبر از اشغال صددرصدی هتل‌ها داد. از سویی خانه‌های گردشگری نیز در این ایام ضریب اشغال بالایی داشتند. در ایام نوروز ۲۳ درصد از گردشگران درهتل‌های کیش، ۱۳ درصد در کمپ‌ها و ۶۱ درصد در خانه‌های گردشگری اسکان داشته‌اند. در نوروز امسال براساس اعلام سازمان هواپیمایی، فرودگاه کیش در زمره سه فرودگاه پرتردد کشور پس از فرودگاه‌های مهرآباد و مشهد قرار گرفت و به‌عنوان پرترددترین فرودگاه جنوب کشور شناخته شد. با نظرسنجی‌های انجام‌شده میزان رضایت‌مندی از سفر به کیش و خدمات ارائه‌شده در این جزیره، به ۹۵ درصد افزایش یافته که این آمار بیانگر ارتقای کمی و کیفی گردشگری و ورود جزیره کیش به دوران جدیدی در صنعت گردشگری است.

جدول ۲۵۱۳ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- ترسیده- معلم نهضت سوادآموزی ۲- واحد پول مشترک کشورهای عضو اتحادیه اروپا- آسایش و آرامش- بنیانگذار ۳- طلوع کردن- از هفت سین نوروزی- تفریح و هواخوری ۴- نخ تابیده- مقابل ویران- نام کوچک پاستور ۵- تکرار یک حرف- به یکدیگر ساییده شده- از باشگاه‌های معتبر فوتبال فرانسه- محصول آب و صابون ۶- بلند و والا- خواهش- عقیده ۷- بافنده- اصل و نسب- یاقوت ۸- نویسنده سرشناس ادبیات فرانسه و خالق اثر باباگوریو ۹- برخورد- بیرون- دمل چرکی ۱۰- از الفبای فارسی- زینت روی انگشتر- نوعی زردآلو ۱۱- جای پا- محصول نهایی سینما- دارای مبلمان- پارچه استریل زخم‌بندی ۱۲- کارآگاه به دنبال آن است- مجوز ورود به سینما- شهری معروف در ترکمنستان ۱۳- امانتداران- دائم الوجود- دختر کورش هخامنشی ۱۴- نام مادر امام زمان (عج)- کاشف نیروی جاذبه زمین- مقابل آمدن ۱۵- رمانی از زنده یاد محمود گلابدره‌ای، داستان‌نویس معاصر کشورمان- ستیزه‌کردن.

عمودی:

۱- گازی بی‌رنگ و قابل انفجار- بخش فوریت‌های پزشکی بیمارستان ۲- یار ژولیت- پیش‌غذا- توقف کامل فعالیت‌های زیستی ۳- از شیرینی‌های سوغات تبریز- پوشاکی مخصوص بانوان- نوعی نان تنوری ۴- منفعت- نوعی زینت روی لباس- ماورا ۵- شهره آفاق- زره جنگاوران قدیم ۶- مذکر- منسوج- محلی برای محافظت گیاهان ۷- پایه و بنیاد- توموری که درمان آن بسیار سخت باشد- از اجزای شلوار ۸- از نام‌های پیامبر اسلام (ص)- غرامت- نوعی بالاتنه ۹- بخش اصلی نوشته- خدمتکار- روزنامه چاپ ترکیه ۱۰- از سازهای زهی- بیگانه- خسیس پس نمی‌دهد ۱۱- اسباب و لوازم- مخترع پیل الکتریکی ۱۲- سحرگاه- قسمت پایین دیوار- دیوار بلند ۱۳- کمک- استخوانی در گوش- کامیاب ۱۴- کوهستانی در آمریکای جنوبی- اتاق قابل حمل- عبادت کردن ۱۵- مرد مسن و قابل احترام- میوه آبدار تابستانی.

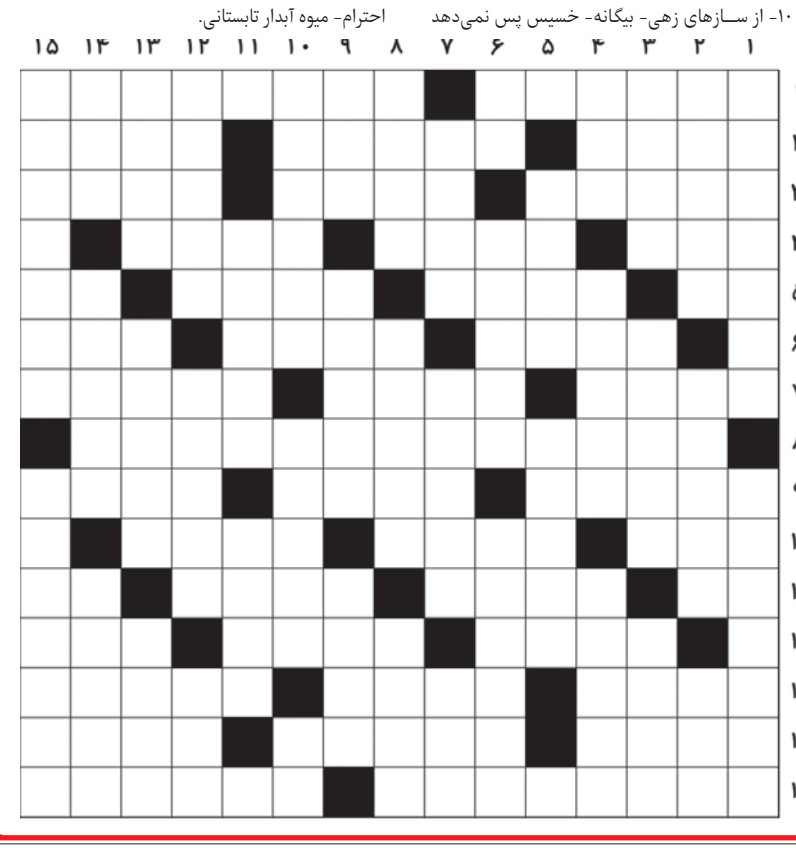

حل سودوکو سخت

۹	۲	۷	۳	۴	۸	۱	۶	۵
۳	۵	۶	۹	۱	۷	۲	۸	۴
۸	۴	۱	۲	۵	۶	۹	۷	۳
۴	۱	۳	۷	۹	۲	۸	۵	۶
۵	۶	۹	۴	۸	۱	۷	۳	۲
۲	۷	۸	۵	۶	۳	۴	۹	۱
۱	۸	۵	۶	۷	۴	۳	۲	۹
۶	۳	۴	۸	۲	۹	۵	۱	۷
۷	۹	۲	۱	۳	۵	۶	۴	۸

حل سودوکو ۱۵۰۹

۲	۳	۷	۶	۸	۵	۱	۴	۹
۹	۵	۱	۴	۲	۷	۳	۸	۶
۸	۶	۴	۱	۹	۳	۵	۲	۷
۵	۲	۶	۹	۱	۸	۴	۷	۳
۱	۷	۳	۵	۴	۲	۹	۶	۸
۴	۸	۹	۷	۳	۶	۲	۵	۱
۷	۱	۵	۳	۶	۴	۸	۹	۲
۶	۹	۲	۸	۵	۱	۷	۳	۴
۳	۴	۸	۲	۷	۹	۶	۱	۵

جدول ۲۵۱۲

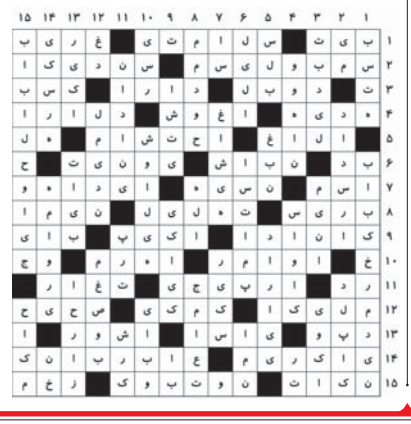

سودوکو سخت ۱۵۱۰

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

		۹		۱	۲		۴	
۸				۳		۵		
۷		۳						۲
۱						۴	۳	
۶			۸			۱		۹
				۴		۶	۵	
۲				۷				
	۹		۵		۳		۶	
۳	۵		۱					۴

سودوکو ۱۵۱۰

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۱		۹		۵		۷		۴
	۶	۷	۴				۳	۱
۴						۸	۹	
		۴		۹	۸	۳	۵	
۳	۱	۸	۲	۷				۹
		۲	۶					
				۳	۱	۲		۵
۷			۹		۲		۶	
		۳	۵		۴		۱	